

Задача 1.2. Знайти модулі і аргументи комплексних чисел (a і b – дійсні числа):

$$1. \frac{1}{i}; \quad 2. \frac{1-i}{1+i}; \quad 3. \frac{2}{1-3i}; \quad 4. (1+i\sqrt{3})^3.$$

Розв’язок. Скористаємося правилами арифметичних дій з модулями та аргументами комплексних чисел, а саме

$$\left| \frac{z_1}{z_2} \right| = \frac{|z_1|}{|z_2|}, \quad (1.1)$$

$$\arg \left(\frac{z_1}{z_2} \right) = \arg(z_1) - \arg(z_2), \quad (1.2)$$

$$|z_1 \cdot z_2| = |z_1| \cdot |z_2|, \quad (1.3)$$

$$\arg(z_1 \cdot z_2) = \arg(z_1) + \arg(z_2). \quad (1.4)$$

1.

$$\left| \frac{1}{i} \right| = \frac{|1|}{|i|} = \frac{1}{1} = 1.$$

$$\arg \left(\frac{1}{i} \right) = \arg 1 - \arg i = 0 - \pi/2 = -\pi/2.$$

2.

$$\left| \frac{1-i}{1+i} \right| = \frac{|1-i|}{|1+i|} = \frac{\sqrt{2}}{\sqrt{2}} = 1.$$

$$\arg \left(\frac{1-i}{1+i} \right) = \arg(1-i) - \arg(1+i) = -\pi/4 - \pi/4 = -\pi/2.$$

3.

$$\left| \frac{2}{1-3i} \right| = \frac{|2|}{|1-3i|} = \frac{2}{\sqrt{10}} = \sqrt{\frac{2}{5}}.$$

$$\arg \left(\frac{2}{1-3i} \right) = \arg(2) - \arg(1-3i) = 0 - \arctan(-3) = -\arctan(-3).$$

4.

$$\left| (1+i\sqrt{3})^3 \right| = |1+i\sqrt{3}|^3 = 2^3 = 8.$$

$$\arg \left((1+i\sqrt{3})^3 \right) = 3 \cdot \arg(1+i\sqrt{3}) = 3 \cdot \pi/3 = \pi.$$

Задача 1.4. Знайти всі значення наступних коренів (і побудувати їх):

1. $\sqrt[3]{1}$;	4. $\sqrt[6]{-8}$;	7. $\sqrt{3+4i}$;
2. $\sqrt[3]{i}$;	5. $\sqrt[8]{1}$;	8. $\sqrt[3]{-2+2i}$;
3. $\sqrt[4]{-1}$;	6. $\sqrt{1-i}$;	9. $\sqrt[5]{-4+3i}$.

Розв'язок. Знайдемо значення вищезгаданих коренів через їхні модулі та аргументи, а саме

$$|\sqrt[n]{z}| = \sqrt[n]{|z|}, \quad (1.5)$$

$$n \arg(\sqrt[n]{z}) = n\varphi = \arg(z). \quad (1.6)$$

$$1. |\sqrt[3]{1}| = \sqrt[3]{|1|} = 1,$$

$$3\varphi \equiv \arg(1) \implies 3\varphi \equiv 0 \implies \varphi = \frac{2k\pi}{3}, \quad k = 0..2.$$

$$2. |\sqrt[3]{i}| = \sqrt[3]{|i|} = 1,$$

$$3\varphi \equiv \arg(i) \implies 3\varphi \equiv \pi/2 \implies \varphi = \frac{\pi}{6} + \frac{2k\pi}{3}, \quad k = 0..2.$$

$$3. |\sqrt[4]{-1}| = \sqrt[4]{|-1|} = 1,$$

$$4\varphi \equiv \arg(-1) \implies 4\varphi \equiv \pi \implies \varphi = \frac{\pi}{4} + \frac{k\pi}{2}, \quad k = 0..3.$$

$$4. |\sqrt[6]{-8}| = \sqrt[6]{|-8|} = \sqrt{2},$$

$$6\varphi \equiv \arg(-8) \implies 6\varphi \equiv \pi \implies \varphi = \frac{\pi}{6} + \frac{k\pi}{3}, \quad k = 0..5.$$

$$5. |\sqrt[8]{1}| = \sqrt[8]{|1|} = 1,$$

$$8\varphi \equiv \arg(1) \implies 8\varphi \equiv 0 \implies \varphi = \frac{k\pi}{4}, \quad k = 0..7.$$

$$6. |\sqrt{1-i}| = \sqrt{|1-i|} = \sqrt[4]{2},$$

$$2\varphi \equiv \arg(1-i) \implies 2\varphi \equiv -\pi/4 \implies \varphi = -\frac{\pi}{8} + k\pi, \quad k = 0, 1.$$

$$7. |\sqrt{3+4i}| = \sqrt{|3+4i|} = \sqrt{5},$$

$$\begin{aligned} 2\varphi \equiv \arg(3+4i) &\implies 2\varphi \equiv \arctan(4/3) \implies \\ &\implies \varphi = \arctan(4/3)/2 + k\pi, \quad k = 0, 1. \end{aligned}$$

$$8. \left| \sqrt[3]{-2+2i} \right| = \sqrt[3]{|-2+2i|} = \sqrt{2},$$

$$3\varphi \equiv \arg(-2+2i) \implies 3\varphi \equiv 3\pi/4 \implies \varphi = \frac{\pi}{4} + \frac{2k\pi}{3}, \quad k = 0..2.$$

$$9. \left| \sqrt[5]{-4+3i} \right| = \sqrt[5]{|-4+3i|} = \sqrt[5]{5},$$

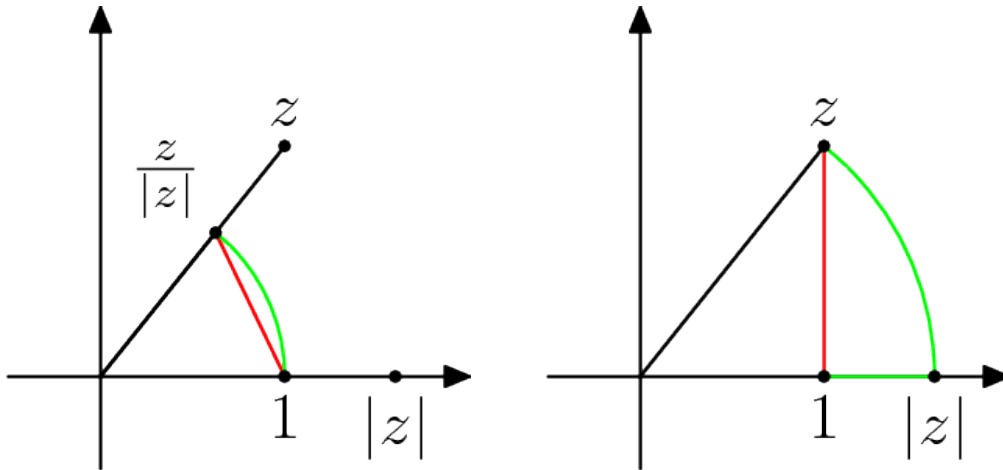
$$5\varphi \equiv \arg(-4+3i) \implies 5\varphi \equiv \arctan(-3/4) \implies \\ \implies \varphi = \arctan(-3/4)/5 + \frac{2k\pi}{5}, \quad k = 0..4.$$

Задача 1.8. Виходячи з геометричних міркувань, довести нерівності

$$1. \left| \frac{z}{|z|} - 1 \right| \leq |\arg z|; \quad 2. |z-1| \leq ||z|-1| + |z| \cdot |\arg z|.$$

Розв'язок. У кожному з пунктів використовується теорема про ту, яку огинають, і ту, яка огинає.

1. LHS – довжина хорди одиничного кола, що з'єднує точки 1 і $z/|z|$, а RHS – довжина дуги цього ж кола, що з'єднує ці ж точки, тому $\text{LHS} \leq \text{RHS}$.
2. LHS – довжина відрізка між точками 1 і z , а RHS – сума довжини відрізка між точками 1 і $|z|$ і довжини дуги кола радіусу $|z|$ між точками $|z|$ і z , тому $\text{LHS} \leq \text{RHS}$.

Задача 1.9. Довести тотожність

$$|z_1 + z_2|^2 + |z_1 - z_2|^2 = 2(|z_1|^2 + |z_2|^2),$$

і з'ясувати її геометричний зміст.

Розв’язок. Ця тотожність – ніщо інше як правило паралелограма, “сума квадратів довжин сторін паралелограма рівна сумі квадратів довжин його діагоналей”.

